

Svar på remiss av betänkandet Upphandling och villkor enligt kollektivavtal (SOU 2015:78)

Medlingsinstitutet har inga synpunkter på om det i upphandlingslagstiftningen bör införas krav på att leverantörer ska tillämpa villkor enligt kollektivavtal. Institutets synpunkter avser endast utredningens förslag till hur de s.k. särskilda arbetsrättsliga villkoren ska bestämmas.

Utredningen föreslår att Upphandlingsmyndigheten ska utfärda föreskrifter (alternativt meddela riktlinjer eller allmänna råd) om när myndigheter vid upphandlingar ska ställa villkor beträffande lön, arbetstid och semester hos leverantören, och därtill avgöra vilken villkorsnivå som ska anses motsvara det aktuella kollektivavtalets miniminivå. I de fall Upphandlingsmyndigheten inte bedömt att det är behövt att ställa sådana villkor och följaktligen inte har utfärdat föreskrifter (riktlinjer/allmänna råd), ska det vara möjligt för den upphandlande myndigheten själv att i en upphandling ställa sådana villkor och även ställa andra arbetsrättsliga villkor än sådana som avser lön, arbetstid och semester.

Som utredningen påpekar är kollektivavtalens bestämmelser inte alltid entydiga. Uttolkningen av avtalen är avtalsparternas sak, vid oenighet dem emellan kan tolkningen ytterst komma att avgöras av Arbetsdomstolen. Att en statlig myndighet skulle utfärda föreskrifter om vilken villkorsnivå som ska anses motsvara ett kollektivavtals miniminivå i fråga om bl.a. lön får anses vara en principiell och tämligen långtgående förändring av det synsätt som ligger till grund för den svenska arbetsmarknadsmodellen, även om avsikten är att föreskrifterna endast ska tillämpas i upphandlingssammanhang.

En mindre långtgående förändring kan vara att Upphandlingsmyndighetens uppdrag begränsas till att ge stöd till upphandlande myndigheter om kollektivavtalsinnehåll för det fall villkor enligt kollektivavtal ska eller får ställas. Ett sådant uppdrag bör i så fall lämpligen åtföljas av en skyldighet för Upphandlingsmyndigheten att samråda med arbetsmarknadens parter.

I detta ärende har generaldirektören Carina Gunnarsson beslutat. Chefsjuristen Per Ewaldsson har varit föredragande.

Carina Gunnarsson

Per Ewaldsson